

ALL !N NA JORDAN EASLEY

Kujenga Utajiri Kwa Njia ya Mungu

Uishi Maisha Marefu na Kufanikiwa | Sehemu ya 1 | 1 Timotheo 6:10 · Mathayo 6:21

UTANGULIZI

Kama ulikua ukitazama Star Trek, unalifahamu salamu maarufu la Bwana Spock: salamu la Kivulcan na maneno «uishi maisha marefu na ufanikiwe». Ambacho wengi hawakijui ni kwamba Leonard Nimoy, aliyemwigiza Spock, alikuwa Myahudi, naye aliegemeza ishara ile ya mkono kwenye baraka ya kale ya Kiebrania kutoka Hesabu 6. Ishara hiyo huunda herufi ya Kiebrania *Shin*, inayowakilisha *Shaddai*: «Mungu Mwenyezi». Kwa hiyo, kwa maana halisi, Spock alikuwa akiazima kutoka Maandiko; aliposema «uishi maisha marefu na ufanikiwe», aliakisi moyo wa Mungu, kwa sababu Mungu kweli anataka watu wake waishi muda mrefu na wafanikiwe. Lakini Biblia inapozungumza kuhusu kufanikiwa, haizungumzii magari ya kifahari, majumba, wala theolojia ya «kiseme na ukipokee» — ondoa hilo akilini mwako. Kufanikiwa kwa Kibiblia ni suala la uwakili: kuchukua kile Mungu alichotukabidhi na kukisimamia kwa namna inayomheshimu, inayowabariki wengine, na inayowatunza familia zetu. Ndivyo mfululizo huu mpya unavyohusu, na leo tunaanza na msingi: kujenga utajiri kwa njia ya Mungu.

Je, umeona jinsi watu wanavyovutiwa na fedha? Haijalishi mtu ana kiasi gani, sikuzote anataka zaidi kidogo. Mara moja bilionea John D. Rockefeller aliulizwa: «Fedha kiasi gani zinatosha?», naye akajibu: «Zaidi kidogo tu». Tunachukua kazi, tunahamisha familia, na tunafanya mambo yasiyotufurahisha hata kidogo, yote kwa ajili ya fedha zaidi. Tunaendesha gari kilomita nyingi zaidi ili kuokoa senti chache kwenye mafuta, na mamilioni hukwaruza tikiti za bahati nasibu wakitumaini kutajirika, kwa sababu fedha huendelea kuahidi kile isichoweza kamwe kutoa. Tunafanya kazi saa nyingi zaidi, tunahangaika zaidi, na hata tunatoa dhabihu afya na uhusiano ili kupata zaidi ya kile tusichoweza kuchukua — kama msemu usemavyo: «Hutawahi kuona lori la kuhamishia mizigo likifuata jeneza». Lakini fedha yenyewe si tatizo. Biblia haisemi kamwe

fedha ni ovu; inasema: «shina moja la mabaya ya kila namna ni kupenda fedha; ambayo wengine hali wakiitamani hiyo wamefarakana na Imani, na kujichoma kwa maumivu mengi» (1 Timotheo 6:10). Mungu mwenyewe alitupa uwezo wa kufanya kazi, kuchuma, na kuandaa. Tatizo hutokea fedha inapokuwa bwana wetu badala ya njia yetu ya kumheshimu Mungu. Basi na tuutazame utajiri si kwa mtazamo wa Wall Street, bali kwa mtazamo wa Mbinguni.

MAMBO MUHIMU

1. Fanya Kazi Kwa Bidii

Maandiko yako wazi kwamba tumeitwa kuwa wafanyakazi wenye bidii: «Katika kazi zote zenye taabu mna faida; bali maneno ya midomo yaelekeza hasara tu» (Mithali 14:23). Tangu mwanzo, Mungu alitubuni kwa ajili ya kazi — kabla dhambi haijaingia ulimwenguni, Adamu aliwekwa bustanini «ailime na kuitunza» (Mwanzo 2:15). Kazi si adhabu; ni sehemu ya kusudi tulilopewa na Mungu. Wala si suala la mshahara tu: «Lo lote mfanyalo, lifanyeni kwa moyo, kama kwa Bwana, wala si kwa wanadamu» (Wakolosai 3:23). Uwe mwalimu, fundi, mzazi wa nyumbani, au mkurugenzi mkuu, bosi wako mkuu ni Bwana — kwa hiyo kazi si tu unachofanya ili kujipatia riziki, ni unachofanya ili kuleta mabadiliko.

Je, umeona jinsi baadhi ya watu wanavyotumia nguvu nyingi zaidi kuikwepa kazi kuliko ingavyohitajika kuifanya tu? Uvivu unachosha, lakini bidii sikuzote huleta mrejesho: «Mtu wa mkono mlegevu huwa maskini; bali mkono wa mwenye bidii hutajirisha» (Mithali 10:4). Tunapofanya kazi kwa bidii, mambo matatu hutokea. Tunaandaa mahitaji ya familia zetu — «mtu ye yote asiyewatunza walio wake... ni mbaya kuliko mtu asiyeamini» (1 Timotheo 5:8). Tunapata heshima ya wengine — «Wamwona mtu aliye stadi katika kazi yake? Atasimama mbele ya wafalme» (Mithali 22:29), kwa sababu kazi ya mwenye bidii humzungumzia. Na tunamtukuza Mungu — kila mara tunapotoa juhudi yetu bora, tunauambia ulimwengu: «Mungu wangu anastahili ubora wangu», na kazi yetu huwa ibada iliyofanywa kwa jina lake. Kwa hiyo usikate kona wala usiishi kwa njia za mkato; Mungu hubariki kazi ngumu inayofanywa kwa moyo safi.

2. Weka Akiba Kwa Uaminifu

«Nyumbani mwa mwenye hekima mna akiba ya thamani na mafuta; bali mpumbavu huvitafuna tu» (Mithali 21:20). Katika ulimwengu wa kale, akiba na mafuta viliwakilisha usalama na riziki — nyumba yenye mafuta yaliyohifadhiwa ilikuwa imara na iliyobarikiwa. Biblia inatufundisha si tu kufanya kazi kwa bidii, bali kusimamia kwa hekima: wenye hekima huweka akiba, na wapumbavu hutumia kila kitu haraka kadiri kinavyoingia. Kuweka akiba kwa uaminifu ni tendo la uwakili, kukiri kwamba kila tulicho nacho hatimaye ni cha Mungu. Yesu alisema: «Aliye mwaminifu katika lililo dogo sana, huwa mwaminifu katika lililo kubwa pia» (Luka 16:10) — kama hatuwezi kuaminiwa dola mia moja, kwa nini Mungu atutumainishe dola elfu kumi? Kuweka akiba si ubahili; ni kujiandaa. Fikiria Yusufu akihifadhi nafaka kwa miaka saba ya wingi ili Misri isalimike njaa — hiyo haikuwa uchoyo, ilikuwa hekima. Hata chungu «hujiwekea akiba ya chakula wakati wa jua» (Mithali 6:8). Wenye hekima hujiandaa kwa ajili ya kesho.

Tunapoweka akiba kwa uaminifu, mambo matatu hutokea: tunajiandaa kwa yasiyotarajiwa (dharura zitakuja, na kuweka akiba hutulinda na hofu), tunajiweka tayari kwa ukarimu (nafasi ya ziada hutuwezesha kuitikia Mungu anapotuita kutoa), na tunafanya mazoezi ya kumtegemea Mungu (hatuweki akiba badala ya kumtumaini Mungu, tunaweka akiba kwa sababu tunamtumaini Mungu). Lakini kuweka akiba hakutokei kwa bahati mbaya; kunahitaji uamuzi («chagueni hivi leo» jinsi mtakavyotumia), azimio (ni jambo la kuendelea, si la kujionyesha), na nidhamu. Mara moja niliwapa changamoto wanafunzi wa darasa la fedha la sekondari na hili: ukiwa kijana, mpe Bwana 10%, tumia 40%, na weka akiba 50%; baadaye, toa 10%, weka akiba 10-20%, na uishi kwa kilichobaki. Na pamoja na hilo yakaja maonyo matatu: usiishi kupita uwezo wako, usiwe mfungwa wa madeni, na usitoe visingizio — «sipati vya kutosha kuweka akiba» mara nyingi si kweli. Pitia taarifa yako ya benki na uzungushie dola zilizopotezwa (kahawa, mlo wa ziada nje, usajili usiotumika); dola hizo zilizopotezwa zinaweza kuwa dola za akiba unapochagua uwakili badala ya matamano ya papo hapo.

3. Wekeza Kwa Hekima

Katika Mathayo 25, Yesu alisimulia mfano wa talanta: bwana aliwapa fedha watumwa watatu, wawili wakawekeza na kuzizidisha maradufu, na mmoja akaizika yake ardhini. Bwana aliporudi, aliwazawadia waliowekeza — «Vema,

mtumwa mwema na mwaminifu; ulikuwa mwaminifu kwa machache, nitakuweka juu ya mengi; ingia katika furaha ya bwana wako» (Mathayo 25:23) — huku yule aliyeizika akihukumiwa kuwa mvivu. Mambo matatu yanajitokeza. Kwanza, kuwekeza ni jambo la Kibiblia, na huenda mbali zaidi ya fedha: Mungu anatarajia tuzidishe muda, vipawa, na hazina anavyotukabidhi. Pili, kuwekeza kuna faida — kama vile mbegu ya mkulima huleta mavuno, uwekezaji wa hekima huleta baraka inayoweza kuvuka maisha yako: «Mtu mwema huwaachia wana wa wanawe urithi» (Mithali 13:22).

Tatu, kuwekeza ni bora kuliko kutowekeza. Mtumwa aliyeizika talanta yake alidhani anacheza salama, lakini kwa hakika alikuwa akiipoteza — na kwa Kibiblia, kucheza salama kulikuwa kutokuwa mwaminifu, kwa sababu Mungu hubariki hatua, si kutotenda. Imani sikuzote huhusisha hatari: Petro asingetembea juu ya maji bila kutoka mashuani. Fikiria mkulima anayeogopa sana kupoteza mbegu yake hata hasiipande kamwe — miezi baadaye mbegu imeharibika na hakuna mavuno, huku jirani yake aliyepanda akiwa na maghala yaliyojaa. Kitu sikuzote hutoka katika kitu, lakini hakuna kitu kinachotoka katika hakuna kitu. Nilipowaonyesha wanafunzi wale nguvu ya riba ya mrundikano — dola 100 tu kwa mwezi kuanzia umri wa miaka 18 hadi 65 zikawa zaidi ya dola 621,000 kwa ukuaji wa 8% — macho yao yaling'aa. Kuweka akiba hujenga msingi; kuwekeza huuzidisha. Kwa hiyo usizike kile Mungu alichokupa — kiwekeze, na si fedha yako tu, bali muda wako, vipawa vyako, uhusiano wako, na uvutano wako. Unapowekeza kwa hekima, hujengi utajiri tu, unajenga ushuhuda.

4. Ondoa Madeni Haraka

«Tajiri humtawala maskini; naye akopaye ni mtumwa wake akopeshaye» (Mithali 22:7). Deni ni mojawapo ya mizigo mikubwa ya kifedha ambayo watu hubeba leo — kadi za mikopo, malipo ya gari, mikopo ya masomo, rehani — na familia nyingi huishi chini ya shinikizo la daima kwa sababu ya fedha wanazodaiwa. Neno la Mungu linasema deni hututumikisha: hupunguza uhuru wetu, huiba amani yetu, na hutuzuia kuwa wakarimu kama Mungu anavyotaka. Hilo halimaanishi kila deni ni dhambi, lakini linamaanisha kila deni ni jambo zito, na busara zaidi ni kuliondoa haraka ili tuishi kwa uhuru zaidi.

Deni linaondolewaje? Kwa funguo zilezile tatu tulizoziona — uamuzi, ukifuatiwa na azimio na nidhamu: punguza gharama zisizo za lazima, ishi chini

ya uwezo wako, na lipa madeni kwa nguvu. Kama asemavyo Dave Ramsey: «Ishi sasa kama hakuna mwingine, ili baadaye uishi na kutoa kama hakuna mwingine». Deni ni bwana ambaye Mungu hakukusudia umtumikie, na kujiweka huru nalo ni mojawapo ya hatua za kivitendo zaidi za kujenga utajiri kwa njia yake.

5. Toa Kwa Ukarimu

Huu ndio moyo wa ujumbe wote: kufanikiwa si suala la unachokibakiza, bali unachokitoa. Andika hili: utajiri usio na ukarimu unapotea, na kufanikiwa kusiko na kusudi ni umaskini uliojificha. Paulo anaandika: «mkitajirishwa katika vitu vyote mpate kuwa na ukarimu wote, umpatiao Mungu shukrani kwa kazi yetu» (2 Wakorintho 9:11). Mungu hatubariki ili tulimbike; hutubariki ili tusaide — kuwatunza familia zetu, kuunga mkono kazi yake, na kuueneza Ufalme wake. Yesu alisema: «Kwa kuwa hazina yako ilipo, ndipo utakapokuwapo na moyo wako» (Mathayo 6:21), kwa hiyo kufanikiwa kwa kweli hakupimwi kwa dola bali kwa ujitoaji, na «ni heri kutoa kuliko kupokea» (Matendo 20:35). Kamwe hatufanani na Yesu zaidi kuliko tunapotoa.

Zaidi ya miaka 230 iliyopita, John Wesley alihubiri mahubiri yaliyoitwa *Matumizi ya Fedha*, na falsafa yake ilikuwa rahisi, ya Kibiblia, na isiyosahaulika: chuma kadiri uwezavyo, weka akiba kadiri uwezavyo, toa kadiri uwezavyo. Unapotoa kwa Ufalme wa Mungu, hukitoi kikawa cha bure — unakituma mbele, na kila dola inayotolewa huwa uwekezaji wa milele. Huo ndio uwiano: chuma kwa bidii, weka akiba kwa nidhamu, toa kwa furaha. Elvis Presley alipofariki na kaka yake wa kambo aliulizwa aliacha fedha kiasi gani, alijibu: «Zote». Hilo ni kweli kwa kila mmoja wetu — hatutachukua hata senti. Lakini tunapofanya kazi kwa bidii, tunaweka akiba kwa uaminifu, tunawekeza kwa hekima, tunaondoa madeni haraka, na tunatoa kwa ukarimu, hatujengi utajiri duniani tu; tunaweka hazina mbinguni. Ndivyo unavyojenga utajiri kwa njia ya Mungu — na ndivyo unavyoishi maisha marefu na kufanikiwa.

MASWALI YA KUTAFAKARI

1. Fedha huwa hatari inapohama kutoka kuwa njia yetu ya kumheshimu Mungu kuwa bwana wetu. Kwa unyofu, fedha iko wapi katika maisha yako sasa hivi — chombo unachokisimamia au bwana unayemtumikia?

2. Kati ya kanuni tano — fanya kazi kwa bidii, weka akiba kwa uaminifu, wekeza kwa hekima, ondoa madeni haraka, toa kwa ukarimu — ipi ndiyo yenye nguvu zaidi maishani mwako, na ni ipi Mungu anayoiweka kidole leo?
3. «Utajiri usio na ukarimu unapotea». Ni hatua gani mahususi na ya furaha ya kutoa ambayo Mungu anaweza kuwa anakualika kuichukua mwezi huu, na ungehitaji kurekebisha nini ili kuipa nafasi?
